

-(a)m	-va	-ma
-ḥ	-tam	-ta
-t	-tām	-an/-uḥ

1) Identify the elements (preverb(s) and verbal roots) in the forms below.

Example: समागच्छति - सम् + आ + √गम्

१) पर्यनुनयामः → परि(вокруг) + अनु(после, вдоль, к) + √नी →

२) संनिभृतः → सम् + नि + √भृ (ppr) → спрятанный, скрытый, хранящийся в секрете, скромный

३) अपातिष्ठावः → अप(к) + आ(к, сюда) + √स्था (1p, du) → мы(двое) уходим; мы (двое) идём к

४) प्रत्युपद्रवसि → प्रति(к, против) + उप(к) + √द्रु (2p, sg) → атакуешь, натыкаешься

५) समुत्क्षिपतः → सम्(вместе) + उद्(вверх, наружу) + √क्षिप्(VI) (3p, du) →

(вдвоём) вы(раз) брасываете, освобождаете, уничтожаете, поднимаете

६) अपातिष्ठाव → अप + अ + √स्था

७) आगच्छत् → आ(к, сюда) + अ(аугмент) + √गम्(I) (3p, sg) → пришёл

८) व्यपागच्छाम → वि(прочь, наружу) + अप(к) + अ + √गम्(I) (2p, du) → (вы двое) ушли, отступили, исчезли

९) अभ्यवनयेत् → अभि(к, против) + अव(вниз, прочь) + √नी (opt, 3p, sg) → (пусть) нальёт, польёт

१०) अनूत्तिष्ठति → अनु(после, вдоль, к) + उद्(вверх, наружу) + √स्था (3p, sg) → встаёт

११) प्रोद्गच्छन्ति → प्र(вперёд) + उद्(вверх) + √गम् → выдаются???

१२) अन्वागच्छत् → अनु(после, вдоль, к) + आ(к, сюда) + अ(аугмент) + √गम् →

१३) अन्वागच्छति → अनु(после, вдоль, к) + आ(к, сюда) + √गम् →

१४) अन्वगच्छत् → अनु(после, вдоль, к) + अ(аугмент) + √गम् →

१५) प्रत्यानयति → प्रति + + आ(к, сюда) + √नी →

2) Change the following into the corresponding imperfect or present indicative forms and translate. Example: भरामि → अभरम् 'I carried'

(Again, translate new compound verbs by using your knowledge of the meaning of the basic verb and preverb.)

१) पतति → अपतत् → он падал

२) पूजयावः → अपूजयाव → мы двое поклонялись

३) गच्छन्ति → अगच्छन् → они шли

४) संयजथः → समयजताम् → вы двое приносили жертву

५) आगच्छन् → गच्छन्ति → они шли

६) उत्पतथ → उदपत → вы произошли, вышли

७) अविशाम → विशामः → мы входим

८) उपविशामः → उपाविशाम → мы входили

९) परिगच्छति → पर्यगच्छत् → он обошёл

- १०) रोहामः → अरोहम् → поднялся
 ११) प्राविशताम् → प्रविशथः → вы(двое) вошли
 १२) अन्वद्रवः → अन्वाद्व
 १३) आगच्छसि → आगच्छः → ты пришёл
 १४) जयथः → अजयत → вы победили
 १५) वससि → अवसः → ты обитал
 १६) अभ्यभवः → अभ्याभव

3) Change the following into the corresponding potential or indicative forms, respectively, and translate. Example: भरति → भरेत् 'he should (etc.) carry'

- १) तरामः → तरेम → давайте поплаваем
 २) वदसि → वदेः → ты, да говори
 ३) हरथः → हरेतम् → вы (двое) да заберите, должны забрать
 ४) विशन्ति → विशेयुः → они пусть войдут
 ५) त्यजेम → त्यजामः → мы оставляем
 ६) विगच्छसि → विगच्छेः → ты должен уйти
 ७) प्रविशतः → प्रविशेताम् → они (двое) пусть входят
 ८) दहामि → दहेयम् → да сожгу
 ९) पतेयम् → पतामः → падаю
 १०) मुञ्चावः → मुञ्चेव → мы(двое) да освободим(ся)
 ११) भवति → भवेत् → пусть будет, да пребудет
 १२) अवतरन्ति → अवतरेयुः → они пусть спускаются
 १३) आगच्छेयुः → आगच्छन्ति → приходят

4) Give the Sanskrit 3rd Sg Impf form of the following verbs.

- a) 'to carry' → अभरत्
 b) 'to lead' → अनयत्
 c) 'to stand' → अतिष्ठत्
 d) 'to ascend' → अरोहत्
 e) 'to descend' → आवतरत्
 f) 'to attack' → अभ्यद्रवत्
 g) 'to overpower' → अभ्यभवत्
 h) 'to sit (down)' (2x) → उपव्यशत्, असीदत्
 i) 'to say' → अवदत्
 j) 'to stand up (उद्-)' → उदतिष्ठत्
 k) 'to sacrifice' → अयजत्
 l) 'to go' → अगच्छत्
 m) 'to burn' → अदहत्

5) In Sanskrit, form the 1st Pl Pot of the following verbs.

- a) 'to live' → जीवेम, वसेम

- b) 'to see' - > पश्येम
- c) 'to cross' → तरेम
- d) 'to be pleased' → प्रसीदेम
- e) 'to climb' → रोहेम
- f) 'to grow' → वर्धेम
- g) 'to release' → मुञ्चेम
- h) 'to love' → स्निह्येम
- i) 'to want' → इच्छेम
- j) 'to mourn' → शोचेम
- k) 'to stand up (उद्-)' → उत्तिष्ठेम
- l) 'to show' (use a causative) → दर्शयेम

6) Resolve the consonant sandhi in the following sentences. Translate into English.

Note: The absence of applied vowel and visarga sandhi has been indicated with a dot .

१) नरः पुरात् प्रत्यगत्य बालायै वृक्षम् अदर्शयत् ।

Человек из города выйдя, девочке дерево показал

२) देवानां प्रभां पश्येः इति नरः मित्रम् अवदत् ।

Богов сияние да увидишь, так человек другу сказал.

३) उग्रं क्षत्रियं दृष्ट्वा नरः मित्रम् अपि क्षत्रियम् अपश्यः इति अपृच्छत् ।

Свирепого воина увидев, человек друга тоже “воина видел,” - так спросил

४) देवान् यज्ञैः तोषयेम इति शूरः अवदत् ।

Богам ягьей да умилюем, так храбрец ответил

५) युद्धे यथा नगराणि नष्टानि तथा जनाः नष्टाः ।

битве как города уничтожены, так (и) люди погибшие.

६) उग्रः नृपः जनेभ्यः दानानि आप्तुम् एच्छत् । (√आप् 'to get')

Свирепый царь от людей дары получить хотел.

७) पद्मं दर्शयेः इति बालौ कन्याम् अवदताम् ।

Лотос да увидишь, так два ребёнка девушке говорили.

८) भद्रे काले पुनर् समागच्छेम इति · उक्त्वा कुमारः क्षणात् अपागच्छत् ।

В хорошее время снова встретимся – так сказав, юноша немедленно ушёл

९) क्षत्रियस्य वचनानि श्रुत्वा नराः अत्र निषद्य चिन्ताः च विस्मरेः इति अवदन् ।

Воина слова услышав, люди - здесь усевшись и заботы да забудем - так сказали

१०) यथा जनाः क्षेत्रे स्थितस्य वृक्षस्य फलैः तुष्यन्ति तथा · अश्वाः ।

как люди в поле стоящем дерева плодами наслаждаются так (и) лошади

Some Things are Worth Great Sacrifice

त्यजेदेकं कुलस्य · अर्थे ग्रामस्य · अर्थे कुलं त्यजेत् ।
ग्रामं जनपदस्य · अर्थे स्वात्मार्थे पृथिवीं त्यजेत् ॥

त्यजेत् एकं कुलस्य अर्थे ग्रामस्य अर्थे कुलं त्यजेत् ।
ग्रामं जनपदस्य अर्थे स्वात्मार्थे पृथिवीं त्यजेत् ॥

Должно отказаться от одного ради семьи, ради деревни от семьи должно отказаться
От деревни народа ради, ради своей души от (всей) Земли отказаться должно.

Sītā Vividly Describes Her Loyalty to Her Husband Rāma

प्रपतेद्द्यूः · सनक्षत्रा पृथिवी शकली भवेत् ।
शैत्यमग्निः · इयान्न · अहं त्यजेयं रघुनन्दनम् ॥

प्रपतेत् द्यौः सनक्षत्रा पृथिवी शकली भवेत् ।
शैत्यमग्निः इयात् ना अहं त्यजेयं रघुनन्दनम् ॥

если упадёт небо с звёздами, земля осколкам станет,
холодом огонь будет, я не оставлю восторг Рагху(Раму).

The Power of Emotion over Reason

यथा धूमेन · आवृतः · वह्निः · आदर्शः · मलेन च ।
यथा · उल्बेन · आवृतः · गर्भः · तथा रागेण मतिः · आवृता ॥

यथा धूमेन आवृतः वह्निः आदर्शः मलेन च ।
यथा उल्बेन आवृतः गर्भः तथा रागेण मतिः आवृता ॥

как дымом покрыт огонь и зеркало пылью
как утробой покрыт зародыш, так страстью ум покрыт.